

ปิดบังค่าธรรมเนียมศาลลูกความ...ผิดมรรยาทนายความ !

โดย... ลุงเป็นธรรม

สายด่วนศาลปกครอง 1355

ส่วนที่ 1 นายความ : อีกฟันเฟืองของกระบวนการยุติธรรม

“เป็นความกันกินขี้หมาดีกว่า” สุภาษิตจีนที่สะท้อนให้เห็นว่า ไม่มีใครอยากมีคดีความขึ้นโรงขึ้นศาล ไม่ว่าจะเป็ฝ่ายผู้ฟ้องคดีหรือผู้ถูกฟ้องคดีก็ตามย่อมไม่เป็ผลดีทั้งสิ้น เพราะนอกจากจะทำให้ต้องปวดหัว คิดมาก ร่างกาย ผ่ายผอมและนอนไม่หลับแล้ว การเป็คดีความยังต้องเสียทรัพย์เพื่อเป็ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการต่าง ๆ ซึ่งค่าใช้จ่ายที่ต้องเตรียมเป็ลำดับแรกก็คือ ค่าทนายความหรือผู้ที่ทำหน้าที่ว่าความแก่ต่าง ให้กับลูกความในเรื่องอรรถคดี ซึ่งถือเป็วิชาชีพที่มีบทบาทสำคัญในกระบวนการยุติธรรม

“ทนายความ” ผู้มีหน้าที่ในการรับปรึกษากฎหมาย ให้บริการด้านกฎหมาย เป็ตัวแทนว่าความแก่ต่าง ให้กับผู้ที่ม่ีอรรถคดีหรือลูกความ หรือเป็คนกลางในการไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง ซึ่งยอมส่งผลโดยตรงต่อลูกความและคดีความที่ตนดูแลรวมไปถึงอาจส่งผลกระทบต่อสังคม การทำหน้าที่ดังกล่าวจึงต้องอยู่ภายใต้การดูแลของสภาทนายความเพื่อให้อยู่ในกรอบของวิชาชีพและจรรยาบรรณของการเป็ทนายความที่ดี

ในวันนี้...ลุงเป็ธรรมมีคดีปกครองใกล้ตัวที่น่าสนใจเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของทนายความเพื่อเป็ข้อพิงระวังแก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว โดยเป็กรณีที่ทนายความรายหนึ่งถูกคำสั่งของสภานายกพิเศษแห่งสภาทนายความห้ามมิให้ทำการเป็ทนายความมีกำหนด 3 ปี เนื่องจากประพฤติผิดมรรยาทนายความตามข้อบังคับสภาทนายความ

รายละเอียดของคดีนี้จะเป็นอย่างไร ทนายความรายดังกล่าวประพฤติผิดมรรยาทนายความในเรื่องใด และศาลปกครองสูงสุดได้วินิจฉัยและให้เหตุผลไว้อย่างไร เชิญติดตามครับ

เรื่องนี้มูลคดีเกิดจาก ... นายนที (นามสมมติ) ซึ่งประกอบวิชาชีพทนายความ ได้รับการว่าจ้างจากนางสาให้ดำเนินคดีในการถอนชื้อนชายพลออกจากบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ของนางสา ต่อมานางสาได้ร้องเรียนต่อประธานกรรมการมรรยาททนายความ ว่า นายนทีได้รับจ้างดำเนินคดีให้กับตนแล้วทอดทิ้งคดี จึงขอเงินค่าว่าจ้าง 50,000 บาท และค่าใช้จ่ายอีก 20,000 บาท คณะกรรมการสภาทนายความ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของนายนทีไม่เป็การทอดทิ้งคดีตามที่ถูกล่าว่าหา แต่การที่นายนทีรับเงินจากนางสาจำนวน 20,000 บาท เพื่อเป็เป็นค่าธรรมเนียมศาล แต่ได้วางเงินค่าธรรมเนียมศาลจริงเพียง 200 บาท นั้น เห็นว่าเป็กรณีปิดบังข้อความที่ควรแจ้งให้ลูกความทราบ และเมื่อได้รับเป็ทนายความแล้ว ภายหลังใช้อุบายด้วยประการใด ๆ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควร เพื่อจะให้ตนได้รับประโยชน์นอกเหนือจากที่ลูกความได้ตกลงสัญญาให้ และประกอบอาชีพ ดำเนินธุรกิจ หรือประพฤติตนอันเป็การฝ่าฝืนต่อศีลธรรมอันดี หรือเป็การเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของทนายความ ตามข้อ 12 (2) ข้อ 14 และข้อ 18 ของข้อบังคับสภาทนายความ ว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 อันเป็การประพฤติผิดมรรยาททนายความ จึงให้ลงโทษลบชื้อนายนทีออกจากทะเบียนทนายความ

นายนทีได้อุทธรณ์ และสภานายกพิเศษแห่งสภาทนายความ (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) ได้พิจารณาอุทธรณ์แล้ว เห็นว่า การกระทำของนายนทีไม่เป็การทอดทิ้งคดีตามที่ถูกล่าว่าหา แต่การที่รับเงินจากนางสาผู้กล่าวหาจำนวน 20,000 บาท แต่ได้วางเงินค่าธรรมเนียมศาลเพียง 200 บาท การไม่คืนเงินดังกล่าว ถือเป็กรณี ข้อโกง ยักยอก หรือระบัดสินลูกความหรือครอบครอง หรือหน่วงเหนี่ยวเงินหรือทรัพย์สินของลูกความที่ตนได้รับมาโดยหน้าที่อันเกี่ยวข้อง วัันานเกินกว่าเหตุ โดยมีได้รับความยินยอมจากลูกความ นำมาซึ่งความเสื่อมเสียศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของทนายความอันเป็การประพฤติผิดมรรยาททนายความ ตามข้อ 12 (2) ข้อ 15 และข้อ 18 ของข้อบังคับสภาทนายความ ว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529

แต่ตามพฤติการณ์ของคดีไม่ถือเป็นการใช้ข้อบัญญัติด้วยประการใด ๆ โดยปราศจากเหตุผลอันสมควรเพื่อให้ได้รับประโยชน์ นอกเหนือจากที่ลูกความตกลงสัญญาให้ ตามข้อ 14 ของข้อบังคับสภาพทนายความ ว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 จึงมีคำสั่งให้แก้คำสั่งที่ลบชื่อนายทนายความที่ออกจากทะเบียนทนายความ เป็นห้ามทำการเป็นทนายความมีกำหนด 3 ปี ส่วนการที่นายทนายความอ้างว่าไม่คืนเงินส่วนที่เหลือให้ผู้กล่าวหาเพราะหากจำเลยต่อสู้คดีจะกลายเป็นคดีมีทุนทรัพย์คดีค่าธรรมเนียมศาล ตามทุนทรัพย์ที่ฟ้อง จะได้นำเงินที่เหลือไปเสียค่าธรรมเนียมศาลนั้น ไม่อาจนำมาเป็นข้อแก้ตัวได้

นายทนายไม่เห็นด้วยจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลขอให้มีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งลงโทษดังกล่าว

ส่วนที่ 2 ปิดบังคับค่าธรรมเนียมศาลลูกความ..ผิดมรรยาททนายความ !

คดีนี้จึงมีประเด็นที่ศาลต้องวินิจฉัยว่า คำสั่งสภานายกพิเศษแห่งสภาพทนายความที่ห้ามผู้ฟ้องคดีทำการเป็นทนายความมีกำหนด 3 ปี ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ?

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีให้การยอมรับในสำนวนการสอบสวนว่า ได้แจ้งให้ผู้กล่าวหาชำระเงินค่าธรรมเนียมศาลประมาณ 16,000 บาท มาชำระภายในกำหนด แต่ผู้กล่าวหาไม่ชำระ ศาลจึงจำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ต่อมาผู้กล่าวหาขอเงินจำนวน 20,000 บาท ให้ผู้ฟ้องคดีเพื่อเป็นค่าธรรมเนียมศาลในการยื่นฟ้องคดีใหม่ แสดงให้เห็นว่าผู้ฟ้องคดีได้มีการรับเงินจำนวน 20,000 บาท โดยแจ้งต่อผู้กล่าวหาว่านำไปเสียค่าธรรมเนียมศาลจริง ต่อมาผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องคดีอีกครั้งแต่เสียค่าขึ้นศาล 200 บาท โดยเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมศาลเป็นเรื่องปลดเปลื้องทุกข้อคดี ไม่มีทุนทรัพย์จึงเสียค่าธรรมเนียมศาลเพียง 200 บาท แต่ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดีได้แจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวให้ผู้กล่าวหาทราบแต่อย่างใด

แม้ตามหนังสือสัญญาว่าจ้างให้ว่าความ ข้อ 2 กำหนดว่า ผู้ว่าจ้างตกลงจ้างผู้รับจ้าง เป็นเงิน 50,000 บาท ทั้งนี้ไม่รวมค่าใช้จ่ายอีก 20,000 บาท ข้อ 3 กำหนดว่า ในชั้นบังคับคดีตามคำพิพากษาของศาล ไม่รวมไปถึงค่าใช้จ่ายในการบังคับคดี เช่น ค่าธรรมเนียมในการตั้งเรื่องยึดทรัพย์ คำนำหมาย (มีใบเสร็จ) โดยไม่ปรากฏรายละเอียดอย่างแน่ชัดว่าค่าจ้าง 50,000 บาท และค่าใช้จ่ายอีก 20,000 บาท เป็นค่าทนายความ ค่าธรรมเนียมศาล และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จำนวนเท่าใด แต่ยังคงเป็นหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีที่จะต้องแจ้งข้อเท็จจริงเรื่องค่าธรรมเนียมศาลที่เปลี่ยนแปลงไปให้ผู้กล่าวหาทราบ รวมทั้งยังคงมีหน้าที่ต้องคืนเงินค่าธรรมเนียมศาลในส่วนที่เหลือให้แก่ผู้กล่าวหา ส่วนค่าใช้จ่ายอื่นที่เกิดขึ้นระหว่างดำเนินการนั้น เป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีต้องแจ้งรายละเอียดให้ผู้กล่าวหาทราบในภายหลัง ไม่อาจนำมารวมโดยแจ้งต่อผู้กล่าวหาว่าเป็นค่าธรรมเนียมศาลได้

เมื่อผู้ฟ้องคดีมีอาชีพเป็นทนายความมีหน้าที่ช่วยเหลือลูกความด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้งต้องมีมาตรฐานความประพฤติสูงกว่าบุคคลธรรมดา พฤติกรรมในการไม่แจ้งค่าธรรมเนียมศาลที่ถูกต้องให้ลูกความทราบดังกล่าว จึงถือเป็นการปิดบังข้อความที่ควรแจ้งให้ลูกความทราบ และยกยอกหรือตระบัดสินลูกความ หรือครอบครอง หรือหน่วงเหนี่ยวเงินของลูกความที่ตนได้รับมาโดยหน้าที่อันเกี่ยวข้องไว้นานเกินกว่าเหตุโดยมิได้รับความยินยอมจากลูกความ นำมาซึ่งความเสื่อมเสียต่อศักดิ์ศรีและเกียรติคุณของทนายความอันเป็นการประพฤติดิฉิมรรยาททนายความ ตามข้อ 12 (2) ข้อ 15 และข้อ 18 ของข้อบังคับสภาพทนายความ ว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529 ดังนั้น คำสั่งสภานายกพิเศษแห่งสภาพทนายความที่ห้ามผู้ฟ้องคดีทำการเป็นทนายความกำหนด 3 ปี ตามพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528 มาตรา 52 (2) จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษายกฟ้อง

(รายละเอียดอ่านได้ในคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.124/2563 และสามารถสืบค้นบทความย้อนหลังได้ที่

www.admindcourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)

คดีดังกล่าว...จึงเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ที่ดีของผู้ประกอบวิชาชีพทนายความในเรื่องการแจ้งข้อมูลหรือข้อความที่ถูกต้องและเป็นจริงแก่ลูกความและไม่ปิดบังข้อความที่ควรแจ้งให้ลูกความทราบ ซึ่งวิชาชีพทนายความนั้นอาจเปรียบได้กับวิชาชีพแพทย์ที่ช่วยเยียวยารักษาคนไข้ เพราะลูกความก็เปรียบเสมือนคนไข้ที่ต้องการแพทย์ ซึ่งก็คือหมอลความ มาดูแลรักษา

ให้หายจากความทุกข์กายทุกข์ใจ ดังนั้น นอกจากนายความจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมายแล้ว ยังต้องปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือลูกความด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพซึ่งเป็นสิ่งสำคัญต่อวิชาชีพนายความ เพราะงานของนายความนั้นเป็นงานที่สร้างความชอบธรรมอย่างหนึ่งให้กับสังคม มีศักดิ์ศรีและเกียรติยศต่อวิชาชีพเช่นเดียวกับวิชาชีพอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรมครับ

ส่วนที่ 3 กฎหมายเกี่ยวกับจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพนายความ

พระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. 2528

มาตรา 52 โทษผิดมรรยาททนายความมี 3 สถาน คือ

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ห้ามทำการเป็นทนายความมีกำหนดไม่เกินสามปี หรือ
- (3) ลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความ

ในกรณีประพฤติผิดมรรยาททนายความเล็กน้อยและเป็นความผิดครั้งแรก ถ้าผู้มีอำนาจสั่งลงโทษตามมาตรา 66 มาตรา 67 หรือมาตรา 68 แล้วแต่กรณีเห็นว่ามิเหตุอันควรงดโทษ จะงดโทษให้โดยกล่าวงดเว้น หรือให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือไว้ก่อนก็ได้

ข้อบังคับสภาทนายความ ว่าด้วยมรรยาททนายความ พ.ศ. 2529

ข้อ 12 กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวต่อไปนี้ อันอาจทำให้เสื่อมเสียประโยชน์ของลูกความ

- (1) จงใจขาดนัด หรือทอดทิ้งคดี
- (2) จงใจละเว้นหน้าที่ที่ควรกระทำอันเกี่ยวแก่การดำเนินคดีแห่งลูกความของตน หรือปิดบังข้อความที่ควรแจ้ง

ให้ลูกความทราบ

ข้อ 15 กระทำการใดอันเป็นการล่อ โกง ชักยอก หรือกระบัดสินลูกความ หรือครอบครอง หรือหน่วงเหนี่ยวเงินหรือทรัพย์สินของลูกความที่ตนได้รับมา โดยหน้าที่อันเกี่ยวข้องไว้นานเกินกว่าเหตุ โดยมิได้รับความยินยอมจากลูกความ เว้นแต่จะมีเหตุอันสมควร
